

فراوانی آنتی ژن‌های لکوسیتی در بیماران دیابتی وابسته به انسولین در اراک

دکتر قاسم مسیبی^{۱*}، احسان اله غزنوی راد^۲، دکتر علی فانی^۳، دکتر سید محمد مؤذنی^۴

- ۱- استادیار ایمونولوژی، گروه میکروب شناسی و ایمنی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک
- ۲- مربی، کارشناس ارشد میکروب شناسی، گروه میکروب شناسی و ایمنی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک
- ۳- استادیار گروه داخلی، گروه داخلی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک
- ۴- دانشیار ایمونولوژی، گروه ایمنی شناسی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس

تاریخ دریافت ۸۴/۶/۱۳، تاریخ پذیرش ۸۴/۸/۴

چکیده

مقدمه: دیابت وابسته به انسولین یا دیابت نوع ۱ جزء بیماری‌های خود ایمن می‌باشد. فاکتورهای ژنتیکی از جمله برخی از ژن‌های کد کننده آنتی ژن‌های لکوسیتی در استعداد ابتلا به آن دخالت دارند. البته ارتباط بین دیابت و نوع آنتی‌ژن‌های لکوسیتی، به جمعیت (نژاد) مورد مطالعه بستگی دارد. هدف از این مطالعه تعیین آنتی ژن‌های لکوسیتی است که در استعداد ابتلا به دیابت وابسته به انسولین در جمعیت این منطقه جغرافیایی (اراک) نقش دارند.

روش کار: در این مطالعه توصیفی که در آن از روش نمونه‌گیری آسان استفاده شده است، فراوانی آنتی ژن‌های لکوسیتی کلاس I و II در سال ۱۳۸۲ در ۳۱ بیمار مبتلا به دیابت وابسته به انسولین (مراجعه کننده به کلینیک دیابت بیمارستان ولیعصر اراک) و ۵۷ فرد سالم با زمینه نژادی و جغرافیایی مشابه، با روش میکروولیمفوسیتوتوکسیسیتی مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: نتایج نشان داد که فراوانی آنتی ژن‌های لکوسیتی A2 ($p < 0/04$)، A3 ($p < 0/05$)، B21 ($p < 0/05$)، DR3 ($p < 0/01$) و DQ2 ($p < 0/01$) در بیماران مبتلا به دیابت وابسته به انسولین در مقایسه با گروه کنترل به طور معنی‌داری بیشتر است. در مقابل فراوانی آنتی ژن‌های DR2 ($p < 0/04$)، DR7 ($p < 0/05$) و B53 ($p < 0/05$) در گروه کنترل بیشتر از بیماران دیابتی بود.

نتیجه گیری: بین بروز آنتی ژن‌های لکوسیتی A2، A3، B21، DR3 و DQ2 و استعداد ابتلا به دیابت به طور مستقل ارتباط مثبت وجود دارد و خطر نسبی ابتلا به دیابت در افراد واجد این آنتی ژن‌ها بالا است. آنتی ژن‌های DR2، DR7 و B53 ممکن است در جلوگیری از ابتلا به دیابت وابسته به انسولین در جامعه مورد مطالعه دخالت داشته باشند.

واژگان کلیدی: دیابت وابسته به انسولین، آنتی ژن‌های لکوسیتی انسانی

* نویسنده مسئول: اراک، سردشت، دانشگاه علوم پزشکی اراک، دانشکده پزشکی، گروه میکروب شناسی و ایمنی شناسی

تلفن: ۰۸۶۱-۴۱۷۳۵۰۲

Email: ghasemmosayebi@arakmu.ac.ir